

Raadpleging
biodiversiteit

2020^{2006-2016 ✓}

Bescherming en herstel van de biodiversiteit en
ecosysteemdiensten: focus op de beschermde
gebieden, groene infrastructuur en geen netto
verlies.

Catherine Debruyne,
Waalse Overheidsdienst

« Stakeholders dialoog biodiversiteit », 13 juni 2013, KBIN

1/ Het concept van ecosysteemdiensten

- Ecosystemen en biodiversiteit in het algemeen ondersteunen en bieden vele diensten, ook wel ecosysteemdiensten genoemd, vaak van vitaal belang of nuttig voor de mens, andere soorten en de economische activiteiten

1.1/ Classificatie van Ecosysteemdiensten :

- productverstrekking (bv : zoetwater, bodem, voedsel, vezels, hout...)
- regulerende diensten (bv : overstromingen, klimaat, waterzuivering, etc.)
- culturele diensten (bv : geestelijke, recreatieve, culturele, wetenschappelijke voordelen, ...)
- ondersteunende diensten die de voorwaarden in stand houden voor het leven op aarde (bv : nutriëntencyclus, bodemvorming, koolstofcyclus ...)

- 1.2/ Economische waarde van deze diensten (zie Presentatie Els Martens)
- 1.3/ Betalingen voor milieudiensten (PES) want hun behoud heeft een kostprijs (herstel, onderhoud, enz.) ; beloning van degenen die betrokken zijn bij deze behoud.

2/ Biodiversiteit en ecosysteemdiensten beschermen/behouden

- **Aichi-doel 11:** Tegen 2020 zijn tenminste 17% van de oppervlakte- en binnenwateren en 10% van de kust- en mariene gebieden, [...], behouden door middel van effectieve en op billijke wijze beheerde, ecologisch representatieve en goed verbonden systemen van beschermde gebieden en andere effectieve gebiedsgebonden instandhoudingsmaatregelen en geïntegreerd in de bredere land- en zeegezichten.

- **Aichi-doel 14:** Tegen 2020 ervoor zorgen dat, ecosystemen die essentiële diensten verstrekken [...] hersteld en beschermd zijn, [...].
- **Aichi-doel 15:** Tegen 2020 ervoor zorgen dat de veerkracht van de ecosystemen en de bijdrage van biodiversiteit tot koolstofvoorraden zijn verbeterd, door behoud en herstel, [...], en zo bijdragen tot een mildering van de klimaatverandering en aanpassing en tot de bestrijding van woestijnvorming.

- ***Kerninitiatief «Een hulpbronnen efficiënt Europa»***
(Europa 2020-strategie waaronder duurzame groei).

Het RE stappenplan, met nadruk op de visie : “ tegen 2050 is de economie van de EU geëvolueerd op een manier die de beperkingen van hulpbronnen en de grenzen van de mogelijkheden van onze planeet respecteert, [...] **biodiversiteit en de erop gebaseerde ecosystemendiensten beschermd**, naar waarde geschat en aanzienlijk hersteld zijn. ”

- ***EU-biodiversiteitsstrategie voor 2020***, streefdoel 1 : **de Vogel- en de Habitatrictlijn volledig uitvoeren.**

Waarom? Nieuwigheden?

Grote inspanningen te leveren?

- 2010: ongeveer **13%** van de landgebieden en **6%** van de kustgebieden en **zeer weinig** mariene gebieden zijn beschermd;
- Bescherming van ecosystemen die **diensten** leveren;
- Behoud van ecosystemen om de **veerkracht** en de **koolstofopslag** te garanderen;
- De EU onderstreept dat het een van de sleutels tot **duurzame groei** is;
- Gebieden in stand gehouden door **andere effectieve instandhoudingsmaatregelen**;

3/ Herstel van de biodiversiteit en de ecosystemendiensten

- **Aichi-doel 14:** Tegen 2020 ervoor zorgen dat, ecosystemen die essentiële diensten verstrekken voor levensonderhoud en welzijn worden hersteld en gewaarborgd, met inbegrip van water-gerelateerde en gezondheidsdiensten, [...].
- **Aichi-doel 15:** Tegen 2020 ervoor zorgen dat de veerkracht van de ecosystemen en de bijdrage van biodiversiteit tot koolstofvoorraden zijn verbeterd, door behoud en herstel, waaronder herstel van ten minste 15% van de aangetaste ecosystemen [...].

- ***Kerninitiatief «Een hulpbronnen efficiënt Europa»*** (Europa 2020-strategie waaronder duurzame groei). Het RE stappenplan, met nadruk op de visie : “[...] **biodiversiteit en de erop gebaseerde ecosysteemdiensten beschermd, naar waarde geschat en aanzienlijk hersteld zijn.”**
- ***EU-biodiversiteitsstrategie voor 2020***, streefdoel 2 : « Ecosystemen en ecosysteemdiensten handhaven en herstellen » op vraag, tegen 2020, het **herstel van ten minste 15 % van de aangetaste ecosystemen**

Waarom? Nieuwigheden?

Grote inspanningen te leveren?

- Def.: actieve beheerprocessen bij het herstel van aangetaste, beschadigde of verwoeste ecosystemen teneinde haar **veerkracht** te behouden en de **biologische diversiteit** te waarborgen en diens **diensten** te garanderen/herstellen.
- **Vervang het behoud niet, opzettelijke vernieling en niet-duurzame gebruik niet toestaan.**
- Definitie van **aangetaste ecosysteem**.

- **2/3** ecosystemen worden als aangetast beschouwd.
- Herstel van **ten minste 15 % van de aangetaste ecosystemen**.
- Herstel is een **proces** en is niet binair (hersteld vs aangetast). Er wordt rekening gehouden met de **verschillende fasen** van het proces zelfs als het niet de oorspronkelijke staat behaalt. Maakt het mogelijk om rekening te houden met ecosystemen waarvan de **ecologische omstandigheden zijn verbeterd** (bv. landbouwgebieden).
- Sommige zijn **niet "herstelbaar"**; een deel van de groene infrastructuur (groendak enz.).

4/ *Groene infrastructuur*

- **Stappenplan voor efficiënt hulpbronnengebruik in Europa** « Investeren in natuurlijk kapitaal – zoals groene infrastructuur – levert vaak een hoger rendement op dan gebouwde of vervaardigde alternatieven, met lagere op voorhand gemaakte kosten.»
- **EU-biodiversiteitsstrategie voor 2020**, streefdoel 2: « Ecosystemen en ecosysteemdiensten handhaven en herstellen. Tegen 2020 worden ecosystemen en ecosysteemdiensten gehandhaafd en verbeterd door groene infrastructuur op te zetten [...].»

- **Mededeling van de Commissie: Groene Infrastructuur— Versterking van Europa's natuurlijke kapitaal**

Definitie: een **strategisch opgezet netwerk** van **natuurlijk en seminatuurlijke gebieden** met **diverse milieukeurmerken**, dat is ontworpen en wordt beheerd teneinde een brede reeks **ecosysteemdiensten** te leveren. Het omvat groene ruimten (of blauwe wanneer het om aquatische ecosystemen gaat) en andere fysieke elementen in landzones (met inbegrip van kustzones) en zeezones. Op het land is GI aanwezig in plattelands- en stedelijke omgevingen.

De strategie richt zich op:

- **Bevordering** van groene infrastructuur op **belangrijke beleidsterreinen**, zoals : landbouw, bosbouw, natuur, water, zee, visserij, regionaal en cohesiebeleid, het tegengaan van klimaatverandering en aanpassing van deze veranderingen, vervoer, energie, preventie van natuurrampen en landgebruik.
- **De verbetering van onderzoek** en gegevens, de versterking van de **kennisbasis** en de bevordering van **innovatieve technologieën**.
- Verbetering van de toegang tot **financiering**.
- Steunen van groene-infrastructuurprojecten **op Europees niveau**

Waarom? Nieuwigheden?

Grote inspanningen te leveren?

- Instrument om **ecologische, sociale** en **economische voordelen** te genereren door middel van **natuurlijke oplossingen**.
- Niet afhankelijk zijn van dure infrastructuur, terwijl de natuur ons **goedkopere** en **meer duurzame** oplossingen biedt.
- Biedt vele voordelen ten opzichte van **grijze infrastructuur** die zich op slechts één enkel doel richt.
- Vormt **geen obstakel voor de territoriale ontwikkeling** en bevordert de natuurlijke oplossingen indien zij een betere keuze vertegenwoordigen.

- GI kan **bijdragen tot de uitvoering van alle beleidsvormen** vanaf het moment dat een aantal van de nagestreefde doelstellingen, zo niet alle, in het geheel of gedeeltelijk kunnen worden bereikt met behulp van oplossingen op natuurlijke basis.
- Het rendement van groene infrastructuur is hoog en de algehele herstel projectevaluaties melden over het algemeen een kosten-batenverhouding van ongeveer 3-75 verslagen. De oplossingen op basis van GI zijn daarom **economisch rendabel**.

Bijdrage aan het EU-beleid:

- **Regionaal beleid:** de voorstellen van de Commissie met betrekking tot het Cohesiefonds en de Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) vermelden specifiek groene infrastructuur als een van de investeringsprioriteiten.
- **Klimaatverandering:** Oplossingen op basis van groene infrastructuur maken deel uit van het EU-beleid inzake de aanpassing (waaronder rampen- en risicobeheer) en mitigatie.

- **Natuurlijk kapitaal:** GI heeft een belangrijke rol in de bescherming, behoud en verbetering van het natuurlijk kapitaal in de EU, zoals de bescherming tegen bodemerosie, de vermindering van de versnippering en aantasting van de habitats, levering van goede waterkwaliteit, de strijd tegen droogte en overstromingen, geïntegreerd beheer van kustgebieden en het natuurbehoud.
- Om al deze redenen, wil GI ervoor zorgen dat ze de norm wordt bij **de planning en ruimtelijke ontwikkeling** en integraal deel uitmaakt van de uitvoering van het beleid (bosbouw, landbouw, ruimtelijke ordening, water ...).

5/ Geen netto verlies.

- **EU-biodiversiteitsstrategie voor 2020;**

Streefdoel 2: ecosystemen en ecosysteemdiensten handhaven en herstellen.

Actie 7: Zorgen dat er geen nettoverliezen worden geleden op het gebied van biodiversiteit en ecosysteemdiensten

Waarom? Nieuwigheden?

Grote inspanningen te leveren?

- Het vermijden van het verlies aan biodiversiteit is nodig om ervoor te zorgen dat er **geen verdere verlies of aantasting** van ecosystemen en hun diensten zal zijn.
- Het concept van « geen netto verlies » aan biodiversiteit verwijst naar het punt waar de **voordelen** van compensatiemaatregelen **gelijkwaardig** worden **aan de verliezen** ten gevolge van de effecten van een project.
- **Compensatie** treedt op om de negatieve effecten van een project tegen te gaan wanneer alle mogelijke maatregelen zijn genomen om negatieve effecten op de biodiversiteit te **voorkomen** en te **vermindere**n.

- Compensatie treedt op aan het einde van de reeks « **vermijden – verminderen – compenseren** ». Het richt zich op de potentieel overgebleven negatieve impact van een project.
- Compensatie is al een wettelijke **vereiste** in het kader van de Habitatrichtlijn en de Richtlijn betreffende milieuaansprakelijkheid met betrekking tot **N2000, maar niet daarbuiten**.
- Het voorkomen van schade aan de biodiversiteit is opgenomen in de EIA- en SEA-richtlijnen .
- Er is een kader voor vrijwillige acties en/of regelgeving nodig om dit principe vooral buiten N2000 toe te passen.

Dank u voor
uw
aandacht!

B e l g i s c h e
N a t i o n a l e
Biodiversiteitsstrategie
2 0 0 6 - 2 0 1 6

ACTUALISE-
RINGSPROCES
(Doc. 3)